

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Redna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 18.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži **znanje** za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 18.889.

Vladna kriza.

Po 105 dnevih brezplodnih počitnic je naša skupščina vendarle pričela z delom. Pa komaj je odklonila nujne predloge za pomoč poplavljenecem, že je bilo njeno delo končano, ker je Jugoslavijo zopet enkrat osrečila vladna kriza.

Fermalno se je začela ta kriza iz najbolj praznega motiva, zaradi Radičevega nastopa ob sprejemu češkoslovaških parlamentarev. Moj Bog, koliko že znatno hujših Radičevih nastopov smo doživeli in vendar ni bilo o vladni krizi niti govora. Sedaj pa kar nakrat prava in dejanska vladna kriza! Dokaz, da so vzroki globlji.

Pivi in glavni vzrok je pač v tem, da je bilo razmerje med obema vladnima strankama vedno napeto in da so se danes ponekod na vodilnih mestih eksponenti prejšnje vlade. Ampak tudi osebno g. St. Radič je znatno pripomogla. da ni prišlo do urejenih ednosajev med obema koaliranimi strankama. Na obeh straneh je vladalo nezaupanje in številne intrige vladnih nasprotnikov so to nezaupanje samo povečale. Atmosfera je bila vedno bolj napeta in končno je moralo počiti.

Da je počilo le malo dni pred rednim jesenskim zasедanjem skupščine, je na vse zadnje dobro, ker drugače bi iz večnega krizarenja sploh ne prišli ven. Saj nega krizarenja sploh ne prišli ven. Saj so že sedaj večne kombinacije ovirale vse delo in saj smo bili že mesece dolgo pravzaprav v najlepši dobi krizarenja. In vendar kriči naravnost vsa država po delu. Poplave, stanovanjski zakon, davčno izenačenje, proračun, gospodarska kriza, polomi bank in še cela kopa drugih nič manj važnih vprašanj kliče skupščino k delu in v nevarnosti je vse naše gospodarstvo; če ne bo jesensko zasédanje skupščine plodno.

Zato je treba, da se vladna kriza takoj konča in da dobimo v kratkem novo in delazmožno vlado. Da bi dobili bogzna kako dobro vlado, itak od sedanjega skupščine ni pričakovati. Toda vsaj primeroma dobro vlado moramo zahtevati, zlasti pa, da se ne bodo ministri postavljali le po strankarskih vidikih, temveč tudi po njih zmčnostih. Samo partizanskih ministrcev smo imeli prav res že zadosti in v tem oziru smo doživeli tako žalostne izkušnje, da bi lahko z njimi zadovoljili ves svet.

Pri tej priliki pa moramo ponoviti tudi svojo stare zahtevo. Če so merodajni krogi nočejo igrati z državo, potem morajo gledati, da bo nova vlada afirmacija rajši sperazuma. V času, ko si niti Čehi in Nemci ne morejo dovoliti luksuza notranjega boja, je tem bolj nedopustno, da bi pri nas vsled kapric naših politikov oživel hrvaško-srbski spor.

Treba pa rešiti tudi slovensko vprašanje. V novi vladi morajo biti zastopani tudi Slovenci in zato znova apeliramo na SLS, da bo na višini položaja. Naj se nam ne govori o načelnem beju, avtonomiji in sličnem. Politika ni umetnost trdih glav, ki gredo skozi zid, temveč je umetnost možnosti. Če je SLS še tako načelna, vendar sama nikdar ne more priboriti avtonomije, ker je številčno preslaba. Prav nobenega dvoma tudi ni, da bo SLS tem težje priborila avtonomijo, čim bolj bo trdovratna. Primeren kompromis ob pravem času je bil še vedno več vreden kot trma, ki bi jo nekateri hoteli naslikati kot načelnost.

SLS ima slovenske mandate zato, da brani slovenske interese, ne pa da brani svoje strankarske. Mesto SLS je v vladi in to ponavljamo ob sedanjih vladnih krizah še prav posebno.

Demisija vlade.

Beograd, 14. oktobra. Včeraj dopoldne ob devetih se je vršila kratka konferenca med Pavlem Radičem in Uzunovićem v Uzunovićevem stanovanju. Ob tej priliki je Pavle Radič obvestil Uzunovića, da ne morejo biti sprejeti pogoji, ki so jih radikalni postavili radičevcem zaradi likvidacije zagrebskega incidenta.

Po tej konferenci je Uzunović odšel na sejo ministrskega sveta, Pavle Radič pa v HS klub, kjer se je vršila krajša konferenca. Na tej konferenci so bili zastopani vsi ministri, ki so predstavljali Hrvatsko seljaško stranko v koalicijski vladi. Po tej konferenci so ministri HSS naglašali, da je ostavka vlade neizogibna; toda ne zaradi incidenta na zagrebskem kolodvoru, temveč zaradi mnogo globljih in važnejših razlogov.

Seja ministrskega sveta se je začela ob 10. dopoldne. Na tej seji so bili prisotni tudi ministri HSS, ki pa so prišli malo kasneje. Točno ob 10.30 je Uzunović prišel od seje in se odpeljal naravnost na dvor, kjer se je zamudil več kot pol ure.

Pri odhodu je na vprašanje novinarjev, kaj je z ostavko, Uzunović rekel: »Podal sem Nj. Vel. kralju ostavko in sedaj se vračam, da o tem obvestim predsednika skupščine.«

Med tem, ko je bil Uzunović na dvoru, je v političnih krogih in med občinstvom vladalo veliko zanimanje za razvoj dogodkov. Krožile so med tem časom tudi razne verzije in se ustvarjale raznovrstne kombinacije, ki so bile, kakor je naveda v takih slučajih, destokrat kontradiktorne. — Zanimivo je, da so vsi politični krogi brez razlike podčrtavali dejstvo, da je današnja kriza vlade zelo težka in da bo skoro gotovo tudi dolgotrajna.

Istotako so vsi politični krogi izjavljali, da vzroki krize leže mnogo globlje, kakor je zagrebski incident. Politični krogi so mnenja, da se je Uzunovičeva vlada nahajala pred zelo težkimi problemi, za katere ni imela dovolj moči, da jih reši, čeprav je neizogibno potrebna njih rešitev. Gre tu za vprašanje gospodarsko finančne krize. S tem vprašanjem se je

Uzunovičeva vlada začela zadnji čas z veliko agiliteto baviti. Nekateri trde, da je Uzunović uvidel, da je rešitev tega vprašanja pretežka za sedanjo vlado. To naj bi bil eden glavnih vzrokov za predložitev ostavke.

Kot drugi še globlji razlog današnje politične krize bo po prepričanju teh krogov zunanje politična situacija.

Po njihovih trditvah je to celo glavni vzrok za ostavko kabineta. Vpliv momentov iz zunanje politike na notranjo politiko se podčrtava v vseh krogih. Zato se današnja situacija ocenjuje kot jako težka. Eden od najglavnejših momentov, ki igrajo jako vidno vlogo v razvoju notranjih razmer, je v tem, da v evropski zunanji politiki obstojita jasno in izrazito dve liniji:

Na čelu ene linije stoji Francija, na drugi pa Italija, katero v neki meri podpira tudi Anglija. Ratificiranje nettunskih konvencij v našem parlamentu bi značilo oddaljevanje od ene linije, ki se je je dozdaj držala naša država napram Franciji. Če se ratificirajo nettunske konvencije, bi to pomenilo, da Jugoslavija deluje na skupni črti z Italijo. Proti takemu razvoju dogodkov pa si bo Francija prizadevala, doseči, da se bo v naši državi tudi še naprej vodila prejšnja politika napram Franciji in da se odstranijo vsi oni momenti, ki motijo naše medsebojne prijateljske odnose. Za vodstvo, take politike v vladi je bil dr. Ninčič, za vodstvo nasprotne politike pa Boža Maksimović. Zaradi tega tudi stoji akcija dr. Ninčiča za sestavo nove vlade trenutno jako dobro.

Povedano ostavke Uzunovičeve vlade so v političnih krogih delali razne kombinacije zlasti o tem, komu bo kralj poveril mandat za sestavo nove vlade. Od teh mnogobrojnih kombinacij ima največ izgleda kombinacija z dr. Ninčičem na bazi nadaljevanja politike narodnega sporazuma. Pri tem bi pa seveda moral odpasti iz vlade Boža Maksimović. Od ostalih kombinacij za sestavo volilnega kabineta.

nanji politiki in se je izražal v vseh gospodarskih vprašanjih. Zato je izvajal posledice.

Po mnenju vseh proučenih faktorjev se bo zdaj poskušala najti solucija in poskušal najti človek, ki bi lahko nadaljeval prav isto politično linijo, kakor jo je začel Uzunović in ki je pred parlamentom ni hotel ali ni mogel več zastopati. Nova vlada bo morala poskusiti, da v parlamentu izvede vse one zakone, ki izhajajo iz naših mednarodnih obveznosti in obljub, danih od vlade g. Uzunovića. Če bo šlo, se bo nadaljevala koalicijska med radikalni in radičevci, četudi z drugimi osebami. Eventuelno se bo ta koalicijska pojačevala s skupino dr. Korošca. Te bi imela biti delovna vlada; kadar bi se pa sprejel proračun, pa bi se pretvorila v volilno vlado, ki bi imela pooblastilo, da na pomlad izvede volitve.

da je ostavka sprejeta?« Zatem je odšel v seljaški klub na konferenco.

DR. NINČIČ V TOPOLI.

Beograd, 14. oktobra. Včeraj se je izvedelo, da se je dr. Ninčič predinočnim okrog pol 9. odpeljal v Topolo, odkoder se je še ponoči vrnil v Beograd. Ta dogodek se omenja kot vrlo odločilen za prečno politično situacijo.

Kralj se je vrnil v Beograd.

Beograd, 14. oktobra. Včeraj popoldne ob 4.10 se je v Beograd vrnil Nj. Vel. kralj. Na postaji so ga sprejeli Boža Maksimović, poveljnik mesta general Žečević in upravnih mesta Beograda. Kralj se je z vsemi pozdravil in ostal 10 minut v razgovoru z Božo Maksimovićem. Nato se je odpeljal v dvor.

Popoldne so se pričele audience na dvoru. Prvi je bil spejet Uzunović. Z dvora je prišel ob 6.30. Na vprašanje novinarjev, ali je nastal kak nov moment v situaciji, je Uzunović odgovoril: »Že davi sem podal ostavko. Toda takrat je bil še kralj odsoten, zato sem zdaj šel, da ostavko potrdim.«

»Ali je ostavka sprejeta?«

»To se še ne ve.«

»Ali nam hočete povedati, kakšno je besedilo ostavke?«

»Ne. To se ve, da je treba, da se najprej tam stvar odloči.«

OSTAVKA UZUNOVIČA SPREJETA?

Beograd, 14. oktobra. Ni še ugotovljeno, ali je sprejeta ostavka, ki jo je predložil predsednik vlade Uzunović. Včeraj popoldne se je pri Uzunoviću mudil dr. Srškić. Pri odhodu je dr. Srškić izjavil: »Sedaj je stvar prenešana na druge faktorje, t. j. na kralja in na predsednika narodne skupščine.« Po tej izjavi se sklepa, da je bila ostavka g. Uzunovića sprejeta. Ministri Vujičić, Miša Trifunović in Boža Maksimović niso mogli v tej stvari dati nobene izjave.

Beograd, 14. oktobra. Uzunović je iz predsedstva vlade odšel ob 9.30. Vprašan od novinarjev, ali je ostavka sprejeta, je odgovoril: »Zakaj me to vprašujete? Saj bi vam tega ne zamolčal, če bi bila sprejeta.«

SEJA HRV. SELJAČKEGA KLUBA.

Beograd, 14. oktobra. HS klub je končal svojo sejo ob 9. zvečer. Na seji so člani izvedeli, kakšen je političen položaj zlasti po zadnjem posetu ministra Puclja pri predsedniku vlade Uzunoviću. Sklenilo se ni nič, ker ni bilo nič konkretnega v krizi vlade.

SLS IMA PROSTE ROKE.

Beograd, 14. oktobra. Po seji kluba SLS so poslanci SLS poudarjali, da je treba upoštevati, da imajo oni v sedanjih situaciji proste roke. To se vidi že iz tega, da se je ustanovila »Demokratska zajednica«, pa ni nihče vprašal SLS, ali hoče tudi ona vstopiti v zajednico. Zato ima SLS proste roke in lahko v sedanjih situaciji prosto nastopa, ne da bi ji smela »Demokratska zajednica« staviti kake pripombe. V klubu je bilo sklenjeno, da se dr. Korošec v sedanjih situaciji lahko opredeli tako, kakor najde za primerno.

KRAJAČEV NAČRT ZA REŠITEV GOSPODARSKE KRIZE.

Beograd, 14. oktobra. Minister Krajač je predložil včeraj predsedniku vlade službeni elaborat za rešitev gospodarske krize. V njem so načrti posameznih ministrov, ki so interesirani pri tem vprašanju.

ACA STANOJEVIĆ V BEOGRADU.

Beograd, 14. oktobra. Včeraj je dopotoval v Beograd Aca Stanojević in imel popoldne daljši sestanek z Uzunovićem v stanovanju državnega podtajnika Andra Petrovića. Takoj po sestanku z Uzunovićem je Stanojević konferiral s pašičevci. Po tej konferenci je v vrstah pašičevcev zavladalo veliko veselje ter so posamezniki delali razne dovipe na račun Uzunovića in Maksimovića.

Utisi demisije v politični javnosti.

Beograd, 14. oktobra. Prvi glasovi o krizi so delovali senzacionalno na vse tujakšnje krize. Takozvani zagrebski incident, oziroma postopanje Radiča ob sprejemu Čehoslovakov v Zagrebu je bil, kakor je sedaj ugotovljeno, samo dober izgovor in primeren povod Uzunoviću, da poda ostavko. Uzunović je namenoma stavil radičevcem za likvidacijo tega incidenta take pogoje, za katere je vedel, da jih niti Radič niti njegov klub ne morejo sprejeti. Uzunović je pa zaradi nezgodnih razmer v radikalni stranki. Ker pa ni šlo, da bi bil izzval krizo med samimi radikali, je uporabil zagrebski dogodek, da se reši vsake odgovornosti. Borba v radikalni stranki je vedno ostrejša in pod vplivom pašičevcev nastajajo vsak dan nove težkeče. Uzunović ni mogel ali pa ni hotel dosti energično pobiti tega vpliva pašičevcev, ki se je čutil ne samo v notranji, temveč tudi v z-

IVAN PUCELJ PRI UZUNOVIČU.

Beograd, 14. oktobra. Sinoči ob pol 8. je bil pri Uzunoviću minister za poljedelstvo Pucelj.

Beograd, 14. oktobra. Ko so Puclja po njegovem sestanku z Uzunovićem vprašali, o čem sta govorila, ni hotel o tem dati nobenega odgovora. Na vprašanje, ali je ostavka sprejeta, je rekel: »Mislim,

Spectator:

O rentabilnosti militarizma.

Smo v dobi mednarodnih kongresov, na katerih se ustvarjajo šestokrat najprimitivnejši pogoji bodoče duhovne in gmetne kolaboracije evropskih narodov. Ljudje se vozijo iz metropole v metropolo in se veselijo malenkostnih razdalj, ki jih z nedoumljivo brzino požirajo ekspresni vlak, avtomobil in avijon. Smo v dobi, ko ne gre več za razdaljo. Število tistih, ki bi si hoteli (vsaj ob počitnicah) ogledati svet, res ni majhno. Toda za potovanje je potrebno dvoje: čas in denar. Kdor ima oboje, — in teh je v Evropi sorazmerno manj nego na drugih kontinentih — ima tudi priliko, prepričati se na lastne oči o vsej nesmiselnosti ekonomskega ustroja Evrope, s posebnim ozirom na dejstvo, da carinske barikade nudijo topografsko sliko nemško-francoskega bojišča na Marni...

Ljudje, ki so pred kratkim prepotovali Nemčijo, pravijo, da je versailleska pogodba največja zgodovinska neumnost, ki so jo kadarkoli mogli napraviti — zmagovalci. Nemčija se gospodarsko obnavlja. O tem danes ni dvoma. In sicer s tako vidnimi uspehi, da se v Parizu, Rimu in Londonu spogledujejo. Toda to ni čarovnija in tudi nemški organizatorični duh ne bi mogel delati nikakih čudežev, če bi Reichsetat vzdrževal ogromno armado in če bi finančni minister moral vpoštevati ogromne zahteve ministra za narodno obrambo. Je torej paradoks in vendar je resnica: versailleska pogodba je vir nemške ekonomske obnove. Skoraj pioni so se v rokah antante spremenili v nedolžne brezovne vejice. Medtem ko se zavezniške sile mrzično oborožujejo in dušijo v atmosferi takiziranja, se bavi Nemčija izključno z duhovnimi, ekonomskimi in socialnimi problemi.

V pričujoči dobi mednarodnega sporazumevanja se nam vriva velika naloga, ki prihaja s ploščine političnega maha, ki prihaja in ki slove: Ubijajte povsod terilizma in ki slove: Ubijajte povsod in kjerkoli v Evropi dogmo o koristi, ki jo baje imajo narodi od vojskovanja. Sila je zmota, ki pravi, da je vojna sijajen »kšef«. Vojna je najstarejša in najdražja.

ja oblika ekspanzije. Pred in za njo koraka — razočaranje. V Evropi bo vojna v bodoče obogatila vse narode, ki se iste ne bodo udeležili. To je čisto fizikalni zakon. Lucien Romier piše, da so bili med vojno finančni krediti vojskujočih se sil učinkoviti in vedno solidarni v nasprotju do finančnega kredita nevtralecev. V trenutku pa, ko se je kaka nevtralna država odločila vstopiti v »vrzino kolo«, je že padel barometerski tlak njenega kredita. Amerika je ob vstopu v svetovno vojno doživela, da so se švicarski frank, holandski goldinar in španski pezeta dvignili iznad dolar: plačilno sredstvo najbogatejše države na svetu. Vsaka ofenziva na frontah je potresla valute valenze zmagovalcev in premagancev in s tem je bila dokazana nesmiselnost vojskovanja z ekonomskega stališča. In je bilo dokazano, da se ekonomski konflikti ne rešujejo s tanki, topovi, strojnimi in smrdljivim plinom.

V početku je bil problem preobljudečnosti vzrok konflagracije. Razvila se je tekom stoletij barbarska morala, da sme ekonomsko jači in številnejši narod razlastiti manj številni in reven narod. — Proti tej teroriji, ki se je rodila iz atavističnega pohlepa in ki jo danes zagovarja nacionalistični imperilizem, je mogoče nastopiti edino z argumentom koristnosti. Z vojno se problema preobljudečnosti (Übervolkerung) niso rešili nikjer. To vprašanje se da rešiti edinole potem ureditve izseljeniškega in naseljeniškega vprašanja: s pravilno razdelitvijo ljudi na kontinentu. Oblike blagostanja se danes menjavajo s filmsko brzino in zato se moti vsak narod, ki misli, da se bo z vojno otrešal trgovske in industrijske konkurence. Brezposelnost po vsej Evropi je še danes posledica vojne. To je strašna računsko pomota Evrope, ki je hotela s krvjo odkupiti — bogastvo. Posledice vojne so se pojavile pri vseh udeleženi narodih. Tragika nekaterih narodov pa je danes v tem, da iščejo sigurnosti (sécurité) v svojih arzenalih in hangarjih, namesto v iskreni politiki moralne in materijalne razorožitve.

nesla ves boj za emancipacijo na višek. S to zmago je sedaj prišla na dan politična težnja kanadskega meščanskega razreda, ki hoče zapustiti Veliko Britanijo in se priključiti k Zedinjenim državam Severne Amerike.

Voditelj liberalne stranke Mac Kenzie King je agent Zdrženih držav in kot tak zagovarja interese ameriških kapitalističnih krogov ter obneme tudi vodi gibanje za priključitev Kanade k Zdrženim državam. Njegova zmaga nad agentom Velike Britanije in voditeljem kanadskih torijev (konservativcev) Meighen-om pa bo ta razvoj še bolj potencirala.

Hitra industrijalizacija Kanade med vojno in po vojni se je razširila z ameriškim kapitalom in posredovanjem ameriških kapitalistov. Industrijalizacija je tako hitro napredovala, da je danes možno trditi, da sta Zedinjene države in Kanada popolna gospodarska enota in da je najboljša rešitev kanadskega problema v tem, da se Kanada priključi Zedinjenim državam.

Moč ameriškega kapitala igra v nacionalni ekonomiji Kanade važno vlogo, zato je tudi Kanada gospodarsko kolikor tolike navezana na Zedinjene države severnoameriške. Edina večja koncentracija angleškega kapitala je BESCO (British Empire Steel Corporation) — jekleni trust. In dosedaj od angleške vlade protežirani zastopnik Besce-ja, voditelj kanadske konservativne stranke Meighen je kot ministrski predsednik padel. Moč angleškega kapitala je torej — padla.

Stremiljenja po ekonomski ureditvi Kanade se javljajo sedaj v treh strujah. Ena je za priključitev k Zedinjenim državam, ki je obneme tudi najmočnejša; politično se ta struja eksponira v liberalni stranki. Druga struja se zavzema za ohranitev sedanje uredbe Kanade, njen predstavnik je že imenovan Meighen, politično se struja eksponira v konservativni stranki, ki pa je pri septembriških volitvah doživela strahovit poraz. Tretja struja pa stremi za popolno emancipacijo od vseh inostranskih kapitalističnih vplivov in interesov za popol-

nema samostojno Kanado. K tej tretji struji pripada malomeščanstvo ter delno tudi delavski razred Kanade.

V splošnem moramo konstatirati, da so septembriške državoborske volitve Kanade, zlasti pa rezultat teh volitev odločilne važnosti. S tem je nastal resen konflikt med predstavniki domačega kanadskega kapitalizma, podpiranega od finančnih kraljev Zedinjenih držav na eni strani, in med angleško vlado ter interesi angl. kapitala na drugi strani.

Konflikt se sicer še ni poostiril, ker zavzema Kingova vlada značilno taktiko molčanja, dočim ima angleška vlada polno skrb in težav v notranjosti svoje države (rudarski štrajk).

Vendar pa se kljub mučni situaciji težka industrija Kanade, ki stoji pod vplivom Zedinjenih držav, pripravlja na odločilen spopad z angleškimi kapitalističnimi krogi. Tekmovanje pred angleškim in ameriškim kapitalom je postalo izredno intenzivno.

Kdo bo zmagal? Ze v naprej nam je jasno, da bo v tem gigantskem gospodarskem boju zmagal ameriški kapital nad angleškim, kajti pomisliti moramo, da se britanski imperij krha že na večjih krajih (Indija, Avstralija, sedaj še Kanada).

Ves kapital Kanade — razen onega v British Empire Steel Corporation — je danes koncentriran; nad njem pa triumfira liberalna stranka — politični eksponent kapitalističnih Zedinjenih držav. Zato je tudi gotovo, da bo angleški kapital v tem boju podlegel in sicer v vsakem slučaju — tudi v slučaju vojne.

Zmaga liberalne stranke Kanade je zmaga ameriškega kapitala in poraz angleškega! Ta zmaga pa je tudi tista odločilna faza, ki pelje Kanado danes v domeno ameriškega kapitala. Kakšen pa bo res ta razvoj, bo pokazala zgodovina. V naprej pa lahko rečemo, da bo postala Amerika domovina finančnega kapitala, ki bo nastopila kot enotna in strnjena ekonomska enota proti razpadajočemu ekonomskemu sistemu obubožane Evrope.

Primorsko.

Slovenski razredi na občinskih šolah v Trstu odpravljeni.

Po Gentilijevi reformi morajo odpasti letos vsi četrti razredi s slovenskim učnim jezikom in tržaški prefekt nikdar dovolil. V mnogih krajih pa ni toliko samostojnih razredov, nego so le oddelki. V teh so kratkoma odpravili slovenski učni jezik, čeprav imajo oddelki značaj višjih razredov. V Trstu so bili do sedaj samostojni peti in šesti razredi. Višjih razredov s slovenskim učnim jezikom ni tržaški prefekt nikdar dovolil.

V Rojano so odpravili peti in šesti razred s slovenskim učnim jezikom z izjavo, da ni dovolj dece za razred s slovenskim učnim jezikom. Mesto da bi bila peti in šesti razred mešana, je šolski vodja ukrenil, da bosta peti in šesti razred deljena na deški in dekliški oddelki.

S tem ukrepom odpadla prihodnje leto peti in šesti razred.

Enaka usoda čaka tudi šolo v Barkovljah, kjer je za peti in šesti razred samo kakih 35 otrok, tako, da obstoji sedaj samo eden slovenski mešana razred. Prihodnje leto odpade tudi ta.

Najhušje pa se je zgodilo pri Sv. Križu pri Trstu. Tam je bilo dovolj otrok, preko 60 vpisanih za slovenski peti in šesti razred in pričakovati je bilo, da se bo ta razred celo razdelil v dve vsoprednici. Toda od tega ni smelo priti. Italijanski razredi so imeli premalo

otrok in bi morali ostati zaprti. Prvi korak, da bi pridobili slovenske otroke za italijanski razred je bil ta, da so dali slovenski razred v nekdanje poslopje »Lega Nazionale« in da je dobre pol ure proč od vasi, italijanski razred pa so nastanili v šolsko poslopje v vasi.

Vodja šole je skušal vplivati na učence, naj se prepišejo v italijanski razred, ker to ni šlo, je učitelj Rosar kratkoma prepisal vse učence v italijanski razred in si preskrbel tudi potrebna pooblastila starišev. Pristnosti teh podpisov ni overoval nihče. Tako je došla odpravljen pouk slovenščine v Sv. Križu pri Trstu.

Voditelj videmskega fašizma De Lorenzi je poslal vsem fašističnim tajnikom, županom, komisarjem in šolskim oblastem povelje, da »morajo vsi naši mladeniči v vseh šolah nositi črne srajce!« Ukaz sicer ne pravi, kdo so ti »naši« mladeniči, ker je vse to povod za odpuščanje slovenskih učiteljev. Slovenci v Primorju to dobro vedo, saj silijo njihove otroke z vsemi sredstvi v vrste fašistične naraščajske organizacije »Ballila« in dekliške organizacije »Piccole Italiane«.

V soboto in nedeljo darujte vsi za nesrečne poplavljenice.

Značaj in pomen volilne zmage liberalcev v Kanadi.

A. Vikin.

Vsa svetovna javnost, posebno pa angleška, je nestrpno gledala na volilni boj in pričakovala rezultat volitev najvažnejšega dominijona ogromnega angleškega imperija — Kanade, kajti gospodarski interesi so v Kanadi stopili v odločujočo končno fazo. In septembriške volitve v kanadski parlament so postale za Anglijo usodne.

Leta 1919 je bila Kanada že poleg Velike Britanije enakopravna podpisovalka versailleskega miru. Dve leti pozneje je dosegla na konferenci v Washingtonu — podprla od Zdrženih držav Amerike — sprejem člena X. angleške ustave, ki določa parlamentom dominijonov pravico, svobodno odločevati pri zunanje političnih konfliktih Velike Britanije, to se pravi, da parlament ni dolžan poslati vojujoči se Veliki Britaniji vojaško pomoč.

Leta 1922 je Kanada odločno zavrnila Churchillov klic k orožju, ko se je konflikt med Veliko Britanijo in Japonsko poostiril. Določila je dalje leta 1923 ribiški zakon brez sodelovanja in vednosti angleške vlade. Sklenila je z Belgijo politično pogodbo — brez Anglije. In nastopila je v Locarnu popolnoma neodvisno od — Anglije.

Kanada si je jemala pravice takoj po vojni. Velika Britanija se temu ni mogla uspešno protiviti, ker je bila gospodarsko navezana nanjo.

Ali v tem razvoju so se sedaj tekom poslednjih let pojavile izrazite tendence domačih kanadskih gospodarskih krogov, ki streme za popolno gospodarsko emancipacijo od angleškega imperija.

Sijajna volilna zmaga liberalcev (federalistov) nad konservativci pa je pri-

Arkadij Averčenko:

Dnevnik krojača.

Bil sem potreben nove obleke. Stopil sem h krojaču in ga vprašal:
— Ali ste vi krojač?
— Saj vendar vidite, je odgovoril. — Jaz sem, na kratko povedano, izvršujoči član profesionalne zveze »Iglac«.
— Ali bi mi mogli napraviti obleko?
— M-m-m... Prosim. Toda to je težka stvar, napraviti obleko. Nikar ne mislite, da je to malenkost.
— Vem, da ni. Če bi bilo to malenkost, bi si jo sečil sam. Koliko računate, ako sam prinesem blago?
— Tristo tisoč.
— Oprostite, jaz dam tudi podlogo.
— Seveda. Tudi gumba in sukanec vam zaračunam posebej. Potem pa, saj veste... Na račun mi dajte nekaj. Sto tisoč.
Dal sem mu predujem in čakal, kaj bo.
— Kaj pa stojite? Pojdite domov, čez par dni se pa mimogrede oglasite!
— Oprostite... Kaj pa mero?
— Lahko vzamem, če želite... Sicer pa to ni važno — saj imava isto postavbo. Za par centimetrov boste morda večji in ožji od mene.

Ko sem se vrnil domov, sem vprašal sosedo:
— Koliko zasluži sedaj obrtnik ali delavec?

— Vrag vedi, koliko. Morda kakšnih tristo tisoč.
— Ni mogoče. Pravkar je zahteval krojač od mene za eno obleko tristo tisoč.
— Morda bo šival vašo obleko ves mesec.
— Ves mesec?! Včasih jo je izgotovil v dveh dneh.
— Kdo?
— Krojač.
— Kdo pa jo šiva sedaj?
— Izvršujoči član profesionalne zveze »Iglac«.
— No, vidite.
— Pa saj tudi ta lahko dovrši... v dveh dneh... Ali ne?
— Potemtakem zasluži pri 24 delavnikih na mesec tri milijone šeststo tisoč.
— To je nezaslišano!
— Tako je pač.

Čez teden dni sem stopil h krojaču pomerit obleko. Dejal mi je:
— Obleka še ni gotova za pomerjanje. Molče sem se ozrl po sobi in naenkrat je moj pogled obvisel na tankem zvezku, ki se je valjal na robu ogromne mize. Na ovitku je bilo napisano:
— Dnevnik Jeremijeje Obkarnalova, izvrš. člana prof. zveze »Iglac«.
— Čašico vode bi vas prosil — sem velel skromno.
— Šel je po vodo, jaz pa sem izmaknil zvezek, ga vtaknil v žep in tiho odšel.
Doma sem ga prečital. Tu ga podajam brez okrajšav in sprememb.

2. 10. Danes sem dobil naročilo. Medtem ko sem jemal mero, sem trgoval z naročnikom. In tako je minil dan.
3. 10. Pregledoval sem blago. Presneto dobro blago nosijo ti prokleti kapitalisti! Potem sem pil čaj, obedoval, tu pa tam malo pobrkjal — in že je bil večer. Kar ne pridem do dela. Jutri pa začnem!
4. 10. Praznik. Nisem delal. Počival.
5. 10. Šel sem po gumba in sukanec. Pridem v trgovino — bila je zaprta. Vrag vedi — ti trgovci menda kar naprej kosiijo. Vrnil sem se domov, pil čaj in šel zopet v trgovino, pa je bila še vedno zaprta. Ti ljudje menda samo jedo. Ne vem, kdaj trgujejo.
6. 10. Nedelja. Počitek.
7. 10. Čeprav me boli butica — vendar delu čast. Krojil sem hlače. Eno hlačnico sem urezal — pa me tako boli hrbet, da se komaj gibljem. Kdaj se bo vendar končala ta nesramna eksploatacija našega težaškega dela?
8. 10. Državni praznik. Hvala Bogu, človek se vsaj en dan oddahne.
9. 10. Zopet sem iskal gumba. V treh trgovinah sem bil, predno sem našel, kar rabim. In tako sem zafrečkal ves dan. Ampak imenitnega janjčka pa imajo v kleti pri »Majski roži«! Kam sem le vtaknil gumba? Pa ne, da bi jih bil pozabil pri »Majski roži«? Pogledati bo treba!
10. 10. Seveda tam so bili. — Kako sem vruga, mogel...
11. 10. Hlače sem že skoro popolnoma pri-

krojil. Ves polomljen križ imam. To nam se saj našo kri — bogve, kdaj bo tega konec!
12. 10. Ali bi urezal telovnik?
13. 10. Nedelja. Razmajal sem si malo križ.
14. 10. Krojil sem telovnik. Škarje so popolnoma tope. K brusarju jih bo treba nesti, kako pa?
15. 10. Kje sem jih pozabil? Pa menda ne zopet pri »Majski roži«?
16. 10. Kajpada, tam so bile.
17. 10. Praznik.
18. 10. Zborovanje profesionalne zveze »Iglac«. Kdaj se bom pač spravil nad suknjo?
19. 10. Zelo velik praznik.
20. 10. Nedelja.
21. 10. Odjemalec je zmerjal kot obseden. Če bi bil on v moji koži! V bioskopu dajejo komad: »Zakaj pozabljaš, nesrečnica, njega, ki te ljubi?« Treba bo pogledati...
22. 10. Neki Averčenko je naročil obleko. Zelo sumljiva oseba. Kar barantati je hotel. Ljudje postajajo res nesramni. Dejal je, naj vzamem mero. Smešno. Kakor pri mrtvih.
23. 10. Urezal sem hlače in polovico suknje.
24. 10. »Majska roža«; kupil gumba v trgovini. V kino.
25. 26. 10. »Ste s srcem kot z igračo se igrali, sree ste kot igrača razdejali.« Skoraj bi bil jokaj.

Tu se dnevnik konča.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek 14. oktobra: »Doktor Knock ali Triumf medicine«. — Red A.
 Petek 15. oktobra: »Macbeth«, premijera. — Izven.
 Sobota 16. oktobra: »Joy«, premijera. — Red B.
 Nedelja 17. oktobra: »Doktor Knock ali Triumf medicine«. — Izven.
 Ponedeljek 18. oktobra: »Skopuh«. — Red E.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Četrtek 14. oktobra: »Rigoletto«, gostuje g. Mirko Jelačin. — Red E.
 Petek 15. oktobra: Zaprt.
 Sobota 16. oktobra: »Grofica Marica«. — Red D.
 Nedelja 17. oktobra: »Tannhäuser«. — Izven.
 Ponedeljek 18. oktobra: Zaprt.

Dve premijeri v dramskem gledališču. V petek, dne 15. t. m. se vprizori prvikrat slovenskem odru Shakespearov tragedija »Macbeth« v prevodu Otona Zupančiča. V naslednji vlogi nastopi gospod Levar, Lady Macbeth igra gospa Marija Vera, v ostalih vlogah nastopi ves dramski ansambel. Režiser je profesor g. Šest. — V soboto 16. t. m. bo premijera Galsworthyjeve igre »Joy« v režiji g. Milana Puglja. Naslovno vlogo igra g. Šaričeva.

Danes v četrtek zvečer ob pol osmi uri se poje v operi Verdijeva opera »Rigoletto« z g. Mirko Jelačinom kot gostom v vlogi vojvode. Predstava se vrši za abonente reda E.

S strani gledaliških abonentov je bila pri letošnjem vpisu gledališkega abonmaja vsestransko izražena želja, da bi dobili »Grofico Marico« v abonma. Uprava, ki želi upoštevati želje stalnih gledaliških abonentov je tej želji ustregla ter dala »Grofico Marico« prednost pri abonmaju predstav. Prva abonma predstava se vrši v soboto in sicer za abonente reda D.

Opazujemo na klavirski koncert, katerega priredi v petek, dne 15. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani odlični naš pianist g. prof. Ivan Noč. Ta koncert, na katerem izvaja v prvi vrsti klasično klavirsko glasbo, je drugi njegov javni koncert v našem mestu. Prvokrat je nastopil pred svojim odhodom v tujino dne 23. oktobra 1923. V letih 1924 in 1925 je priredil več javnih koncertov zunaj naše države, predvsem na Dunaju, kjer ga je celokupna kritika sprejela z izredno laskavo in pohvalnim besedami. Posebno se pominja njegova interpelacija posameznih del, darja njegova koncertna namerava profesor Po ljubljanskem koncertu namerava profesor Noč posetiti razna mesta Jugoslavije, predvsem Zagreb in Beograd ter prirediti klavirski večer tudi tam. Tako imamo Slovenci zopet enega predstavnika več, ki bo nesel našo umetnost našim bratom na vzhod in tudi preko meja naše države. Predprodaja vstopnic za ta koncert v Matični knjigarni.

Spored klavirskega koncerta, katerega priredi pianist Ivan Noč v petek, dne 15. t. m. ob 20. uri zvečer v Filharmonični dvorani: Mozart: Fantazija v c-molu; Hummel: Rondo v es-duru; Gluck-Brahms Gavota; Beethoven: Sonata op. 111; Chopin: Dva preludija; Mazurka in Valček; Debussy: Reflets dans l'eau; Jardins sous la pluie; Ravel: Jeux d'eau; Liszt: La campanella. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, cene navadne koncertne.

Na koncertu »Ljubljanskega Zvona« nastopi kot solist na orglah priznani mojster na tem kraljevskem instrumentu ravnatelj stolnega kora, profesor Stanko Premrl. Mirni smem trdimo, da je profesor Premrl eden največjih na jugu živčih orgelskih virtuozov. Z izredno ljubeznijo je posvetil vse svoje življenje in delovanje temu instrumentu. Nastopa kaj pogostokrat v Sloveniji pa tudi na Hrvaškem na raznih cerkvenih koncertih. Na ponedeljkovem koncertu »Ljubljanskega Zvona« igra 4 skladbe, medtem tri skladbe znamenitega skladatelja Enrika Bossija, ki je napisal dva bogata zvezka orgel-

skih koncertnih skladb. V začetku koncerta izvaja skladbo slavoslovni vstop, ki je kaj primerna kot uvod k resnemu, vzvišenemu cerkvenemu koncertu. Z tej skladbi sledečo Elegijo pa hoče vpeljati Premrl publiko v ono mirno svečanostno razpoloženje, ki je potrebno za uživanje naslednjih dveh izredno mehkih in čustvenih Foersterjevih kompozicij in sicer Oftertorija, ki ga poje izvrstna sopranistka gđ. Špela Ramšakova in pa sedem roglaškega zbora Ave Maria s spremljevanjem godal in rogov. To delo je priobčil umrl Foerster v zadnji številki »Cerkvenega Glasbenika«, ki je še leta 1908 izšla pod njegovim uredništvom. Nadalje izvaja gospod Premrl na orglah Bossijevo Zalobno koračnico, katero je nastudiral nalašč za Foersterjev spominski koncert in pa istega skladatelja Finale iz Teme in varijacij, ki mu daje priliko v polni meri pokazati tehnično spretnost in obvladovanje na orglah. Frančiškanske orgle so delo slovenskega mojstra Goršiča, znane po

svojem blagoslovu ter imajo tri maneale in 44 registrov. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Cerkveni koncert »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom Zorka Prelovca v ponedeljek, dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer ima sledeč spored: Bossi: Entree pontificale in Vitadini: Elegija. Igra na orglah ravnatelj stolnega kora prof. Stanko Premrl. Nado zapoje gđ. Špela Ramšakova, članica opernega zbora in »Ljubljanskega Zvona« Foersterjev ofertorij op. 98. Tej točki sledi sedmeroglasni mešani zbor Ave Maria. Zboru sledita dve orgelski točki in sicer Bossijev: Zalni sprevod in Finale iz fuge. Kot sklepna točka se izvaja Foersterjeva slavoslovna masa za mešani zbor, orgle in orkester. Orkesterski part igra orkester orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske. Koncert se vrši v Frančiškanski cerkvi, vstopnice pa so v predprodaji v Matični knjigarni.

Gospodarstvo.

Težke posledice angleškega rudarskega štrajka.

(Piše: Vikin.)

Gospodarska kriza se je v Angliji najbolj občutno pojavila v premogovni industriji posebej v začetku tega leta. Angleški premog ne more vzdržati konkurence na internacionalnem trgu, ker je predrag. Angleški podjetniki in lastniki premogovnikov niso hoteli poveniti premoga in ker niso hoteli zmanjšati svojega profita — je nastal ogromni gospodarski boj — štrajk angleškega rudarskega delavstva.

Posledice tega gigantskega boja angleških rudarjev so za celokupno britansko gospodarstvo nedoglednega pomena in važnosti, kajti tak socialen konflikt s tako ogromnim razmahom mora sigurno vplivati na ekonomski položaj Velike Britanije.

Poglejmo torej, kako pogubonosno vpliva štrajk v premogovni industriji.

Angleški ekonom I. Taigin navaja sledeče podatke: Povprečna mesečna produkcija premoga v l. 1925 je bila 20,7 milijonov ton. V prvih štirih mesecih tekočega leta (1926) pa: za januar 29,9 milijonov ton, februar 21,7, marec 24,2 in april 21,9 milijonov ton. Maja meseca pa je izbruhnil v premogovni industriji štrajk.

Po računanju — kot je razvidno iz predstojnih številk — je torej sedaj Velika Britanija izgubila v času štrajka 85 do 90 milijonov ton premoga, kar je nekoliko nad eno tretjino njene letne produkcije.

Premogovna kriza se je razširila tudi na kovinsko industrijo, kar je čisto naravno.

I. Taigin navaja sledeče številke:

Za leto 1925 je znašala povprečna mesečna produkcija metalne industrije za surovo železo (Roheisen) 528.000 ton in za jeklo (Stahl) 626.000 ton. V prvih sedmih mesecih tekočega leta (1926) pa je bila produkcija surovega železa sledeča:

januar	542.000 ton
februar	510.000 ton
marec	578.000 ton
april	548.000 ton
maj	90.000 ton
junij	42.000 ton
julij	18.000 ton

Produkcija jekla za iste mesece 1926 znaša:

januar	651.000 ton
februar	715.000 ton
marec	797.000 ton
april	671.000 ton
maj	46.000 ton
junij	33.000 ton
julij	32.000 ton

Neverjetno veliki padeč produkcije angleške težke industrije je povzročil krizo tudi v zunanji trgovini Velike Britanije. Poglejmo samo številke!

Meseca januarja 1926 je znašal uvoz 106 milijonov, a izvoz 60 milijonov, februarja meseca uvoz 84 milijonov, izvoz 63 milijonov, marca meseca uvoz 95 milijonov, izvoz 66 milijonov in aprila uvoz 91 milijonov in izvoz 53 milijonov. — Vse v funt sterlingih. Skupaj za prve štiri mesece leta 1926 znaša uvoz 376 milijonov, a izvoz 242 milijonov funtov sterlingov.

Mesečni povprečni uvoz znaša torej 94 milijonov in izvoz 60 milijonov funtov sterlingov.

V dobi štrajka pa se je uvoz večal po sledeči tabeli, dočim se je izvoz zelo pomanjšal:

	izvoz	uvoz
maj 1926	46	74
julij	57	87
julij	50	87
avgust	50	101

Skupaj torej znaša izvoz v zadnjih štirih mesecih 203 milijone funtov sterlingov in uvoz 503 milijonov funtov sterlingov, iz česar sledi, da je povprečni mesečni izvoz znašal za to dobo 51 milijonov in za uvoz 88 milijonov funtov sterlingov.

Poslabšanje je torej zelo znatno; pri uvozu 6%, pri izvozu pa 13%. Se jasneje pa nam bo, ako pogledamo statistiko v prvih osmih mesecih o izvozu in uvozu leta 1926, kjer vidimo, da znaša uvoz v leto 1925 766.000.000 funtov, izvoz pa 518.000.000, dočim je leta 1926 znašal uvoz 729.000.000 in izvoz 445 milijonov funtov sterlingov. Skupaj znaša za leto 1925 uvoz in izvoz 1.284 milijonov in za leto 1926 1.174 milijonov, kjer dobimo razliko 110 milijonov funtov sterlingov — skoraj desetino (8,5%)!

Iz navedenih številk je razvidno, da Velika Britanija grozi pasivnost trgovske bilance in seveda tudi plačilne bilance. Lansko leto je imela Velika Britanija v svoji zaključni plačilni bilanci precejšen plus, ali letos o »plusu« ne bo govora, ker se je ekonomska kriza razširila v vse panoge nacionalnega gospodarstva.

Istotako so se pojavile tudi intenzivne izpremembe v železniških podjetjih. Paralelno z zmanjšanjem trgovinskega prometa so, naravno, trpele tudi železnice. Padeč je sorazmerno tu še največji, kajti statistika kaže, da je za mesec julij 1926 v primeri z mesecem julijem lanskega leta padel promet za 30%. Po poročilu »Economist« od 7. avgusta je izplačala »Zapadna železnica« svojim delničarjem samo 3% dividendov v primeri z 5 in pol odst. izplačanimi dividendami lanskega leta. Tudi železniška družba »London«, »Midland« in škotska železnica ni izplačala 5% dividend svojim delničarjem, kot je to storila lanskega leta, temveč le 3%. »Nordost-bahn« pa sploh ni izplačala dividend. Poslabšanje finančne situacije železnice je torej bilo zelo znatno.

Se en primer: Razmerje vrednosti delnic »Zapadne železnice« je bilo 6. avgusta 1926 85,25 za 1926 proti 111 v lanskem letu, londonske in »severovzhodne« železnice 50 : 83,25, »London«, »Midland« in škotske železnice z 71 : 102 in »Metropolitan« 63,5 : 83,1!

Razumljivo je tudi, da se je z ozirom na padanje produkcije in slabšanje ekonomske krize — poostрила tudi brezposelnost. Skupno število brezposelnih v Veliki Britaniji v maju l. 1926 je znašalo okroglo en milijon. Konec avgusta pa je število posko-

čilo na 1.581.000. V to število pa niso všteti štrajkujoči rudarji. Omeniti moramo, poleg imenovanega oficelnega števila brezposelnih, obstoja še cel kader ljudi, ki delajo nestalno (po par ur na dan). Številno teh »brezposelnih« delavcev je naraslo samo pri bombazni industriji od julija 1925 na julij 1926 za 34%! Tudi druge panoge industrije zaznamujejo veliko število teh delavcev; n. pr. samo čevlarska industrija, kjer je število naraslo z ozirom na lansko leto za približno 60%.

Posledice ekonomskega boja med kapitalisti in med delavskim razredom Velike Britanije so zelo katastrofalne. Kapitalisti in lastniki angleških premogovnikov ne odneajo in ne pristanejo na zahteve delavskih voditeljev, istotako tudi angleški rudarji ne popuste in vztrajajo. Vlada Baldwin, sicer posreduje med delodajalci in delojemalci, a brezuspešno, ker so razredni interesi angleških podjetnikov in delavskega razreda preveliki, da bi ta ali ona stran popustila.

Kam bo privedla Anglijo ta katastrofa?

INTERESANTNA IZJAVA GRAŠKIH FINANČNIH URADNIKOV.

Kakor znano imajo tudi v Avstriji težave z bankami. Fuzije, likvidacije in tudi krahi so na dnevnem redu ter so vse to pojavi normaliziranja gospodarstva. Mnogo prahu pa je dvignila sanacija centralne banke avstrijskih hranilnic. Ob ti priliki je prišlo na dan, kako se je sanirala Steirerbanka, kjer je posredovala zvezna dunajska vlada na ta način, da je brez vprašanja parlamenta iz depoja svojega dolarskega posojila dala na razpolago velikim bankam znatne zneske po 1 do 2 odstotka obresti, ki bi ga drugače mogla naložiti po 6 odstotkov.

Banke sicer niso s tem za sebe ničesar zaslužile, ker so diferenco 4% odstopile Steirerbanki v svrhu saniranja. Pri omenjenih transakcijah se je pritegnilo tudi poštno hranilnico.

Da si take manipulacije ne sme lastiti vlada na svojo roko brez parlamenta, je naravno in razumljivo je jedra kritika nekaterih gospodarskih krogov in mogočne avstrijske socialistične stranke.

Posebno se je zamerjalo nekaterim štajerskim državnim uradnikom, da so špekulirali s prioritetai Steirerbanki in jih še pravočasno prodali, ko so bile najvišje v kursu, kar ni ostalo brez splošnih vehementnih napadov na birokracijo.

Finančni uradniki pa so reagirali na te napade te dni s sledečo objavo:

Uradništvo štajerske finančne uprave živo obžaluje, da so politični uplivi (politische Machenschaften) našli pot v upravo in na ta način ogrožajo objektivno izvajanje zakonov.

Obžalujemo, da velik del naših aktivnih politikov skuša opustiti pravo polje svojega delokroga, namreč udeleževati se v zakonodajstvu, in skuša uplivi na posamezne upravne akte iz strankarsko političnih razlogov. Uradništvu je ležeče na tem, da brani čast svojega stanu, in zato zagleda je pripravljeno, da podpira uvedbo preiskave od pristojne strani, ako bo za preiskavo odvzeto uradne tajnosti. Opravičeno se opira uradništvu na činjenico, da je bil vedno njegov pošten trud, da popolnoma izven vsakega upliva po zakonskih določbah upravlja.

Prosi pa v to svrhu podpore pri vseh krogih prebivalstva in korporacijah, ki so zoper korupcijo, da uradništvu podpirajo v svrhu, da preneha vmešavanje političnih mandatarijev v upravo.

Tako izjava, ki nam imponira in dela čast temu uradništvu. A.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 13. oktobra 1926.

Blago: Trami merkantilni, 5/6 — 5 m dolgi, 5/6 — 4 m, 6/7 — 5 in 6 m dolgi, fco meja, 1 vagon den. 308, bl. 308, zaklj. 308; deske, smreka, jelka, 14 mm, I., II., III., monte, od 16 cm naprej, fco meja, 4 vagona den. 590, bl. 490, zaklj. 490; deske, smreka, jelka, I., II., III., monte, 18 mm, od 16 cm naprej, fco meja, 1 vagon den. 495, bl. 495, zaklj. 495; deske, smreka, jelka, 20 mm, I., II., III., monte, pod mero, fco meja, 1 vagon den. 440 bl. 440, zaklj. 440; bukovski ostrorobi plohi,

R. Pregarc.

PASIONSKE IGRE V KOPRIVNICI NA HRVASKEM.

Cisto majhni, skromni plakati so pretekli teden po Zagrebu vabili publiko, naj si ogleda v Koprivnici Kristusovo trpljenje in smrt, pasion, ki ga vprizarjajo tamošnji kmetje vsako nedeljo popoldne. Najavljen je bil celo poseben vlak. Sklenil sem izkoristiti prvo nedeljo in si stvar ogledati. Še bolj pa me je veselilo to, da mi se nudi prilika seznaniti se s hrvaškimi Zagorjem, o katerem se je zadnjih par let toliko pisalo in govorilo ter da od blizu vidim te nekdanje »mirotvorne republikance«. V vlakcu sem srečal člana zagrebškega narodnega gledališča g. Jurija Deviča in znanega splitskega profesorja Baraća. Obadva sta se tudi peljala v Koprivnico. Deviča so namreč naprosili, da jim kot gledališki strokovnjak pomaga pri režiji, in scenaciji itd. On me je na kratko informiral o igrah.

Na misel, da bi hrvaški kmetje vprizarjali pasion je prišel današnji koprivniški župnik Stjepan Pavunić leta 1913., ki je takrat služil v Vrbovcu. Najbrže se je za to navdušil, ko je zvedel za pasionske igre v Oberammergau, kjer že celih 400 let vprizarjajo Kristusovo trpljenje in smrt. Pravijo namreč, da je nekoč tamkaj hudo razsajala kuga in so kmetje obljubili, da bodo vsakih deset let vprizarjali trpljenje Gospodovo, če kuga preneha. To se je res zgodilo. Takrat pa je bila vas še zelo majhna, štela je komaj par sto prebivalcev. Z vprizarjanjem pasiona si je vas opomogla tako, da je danes precej velika mesto in ni čisto inteligentnega človeka, ki

ne bi vedel za predstave v Oberammergau. Od vseh krajev prihajajo ljudje tja, da gledajo predstave. To je bila tudi vodilna misel župnika Pavunića, da dvigne v hrvaškem kmetnem ljudstvu poleg religioznega čuta tudi zmisel za napredek in blagostanje svojega rodnega kraja. Prevedel je nemško delo na hrvaški jezik, razdelil vloge med kmete in začel z vajami. V začetku je bilo seveda dosti težav, ampak njegova živlost in energija sta premagali vse. Pasion se je vprizaril v Vrbovcu in iz vseh krajev Hrvaške so hileli ljudje gledat predstave. Usodepolno leto 1914. leta je predstave prekinilo in se za časa svetovne vojne niso vršile. Po vojni je bil župnik Pavunić premeščen v Koprivnico, kjer je takoj začel delovati na tem, da se igre obnovijo. Zanimali so koprivniške obrtnike in kmete ter kmalu zbral nekaj nad 120 igralcev in igrali. Začeli so z vajami. S kakšno ljubeznijo delajo ti prosti ljudje to stvar je razvidno že iz tega, da hodijo k vajam po cele ure daleč in da sedijo tam po 4, 5 in celo 6 ur brezplačno. Vaje trajajo vsi zimo, predstave pa celo popoldne. Pozneje so prosili Deviča, da jih režijsko in tehniško izpopolni.

Imeli ste torej opravka z velikim ansamblom, vprašam g. Deviča — ali znajo igrati vsaj uloge?

— O, izvrstno, mi je odgovoril — pridni so, kar se da; in ne samo, da zna vsak svojo ulogo, ampak vsi znajo vse vloge. Tako se nam ne more pripetiti nesreča, da moramo odpovedati predstavo, če ta ali oni zbolijo. Za vse imamo zmeraj namestnika.

— Kako pa je s tremo? Ali jim kaj nagaja sloglasni »Lampenfieber«?

— Danes nič več. V začetku je bilo nekaj boječih, sedaj so že popolnoma navajeni na oder in publiko. Sicer pa železna roka iz suflernice takoj pomaga in spravi vse v pravi tir. Bosté videli. Neverjeten moč, energija kakršne ni zlepa najti in pa goreča ljubezen do stvari. Ves čas sedi v suflernici in s knjigo v roki pazljivo sledi prizorom.

— Priden človek?

— Zelo. — Gospod Dević je pomolčal, potem pa nadaljeval:

— Škoda, da ni bilo mogoče urediti vprisanja maskiranja. Jaz sem naprosil frizerja zagrebškega narodnega gledališča, pa je preveč zahteval in tako si igralci pomagajo sami. Ker pa so v tem premalo izvežbani niso maske preveč posrečene. Saj veste — naše nesrečne teaterske razmere so povsod enake — denarja manjka!

— Kako ali se v Koprivnici igralci za vsako predstavo šminkajo? sem začuden vprašal. — V Oberammergau igrajo nemški kmetje v svojih lastnih bradah in lasih, ki jih puste nalašč rasti tako dolge.

— Da, v Nemčiji je stvar drugačna, — se je nasmešnil g. Dević, in me opozoril na konec potovanja. Vlak je pridrl na koprivniško postajo.

Koprivnica je obmejna postaja proti madžarski meji na progi Zagreb—Gyekenyesin, je precej dolgočasen kraj. Napotili smo se takoj v župnišče, kjer so me predstavili župniku Pavuniću. Župnik, zelo ljubezniv gosposod, sivih las in prijaznega pogleda, me je — vkljub temu, da je imel polne roke posla — zelo lepo sprejel in peljal v gledališče. Koprivniška občina je dala za to na razpolago prostor v mestnem parku tik žup-

nišča, kjer so igralci zgradili prostoren lesen oder in gledišče. To poslednje je precej primitivno: v zemljo zabiti koli, počez pa pribite deske. In vse to pod milim nebom. Sebe pozneje so za silo pokrili z deskami tako, da je cela stavba podobna velikemu kozolcu ali lopi. Zato pa je oder zelo lepo opremljen. Imajo celo plastične stebre in nekaj vrst zastorjev, za katere bi jim lahko zavidalo marsikatero poklicno gledališče. Opazil sem tudi praktične aparate za dež, burjo, grom, strelo itd. Pravi pravcati oder. Rekviziti so tudi v popolnem redu: trije križi v naravni veličini, sulice, biči, trnjeva krona (iz pravega trnja) itd. Ponosno nas je vodil gospod župnik, v obraz ves vesel, ko smo mu navdušeno čestitali na velikem delu, ki ga je takorekoč iz nič napravil. Opoldne nas je povabil v župnišče na kosilo. V »gornjih prostorih« je bilo za nas pripravljeno. Pod obokanim zidovjem, ob bogato pogrnuti mizi, ob imenitni zagorski kapljici se je družba kmalu razigrala. Za smeh se je posebno navduševala gospa Bogumila Vilharjova, znana članica zagrebškega gledališča, hčerka slovenskega komponista, ki se je bila tudi udeležila izleta. Po obilnem kosilu je nazdravil prof. Barać zasluženemu župniku, ki je ves srečen in zadovoljen odzdravil, na kar smo v zboru »rekli« tisto znano:

Još nijeden Zagorec nije prodal vina...

Sploh je bilo imenitno, patrijarhalno in silno prijetno. Zagorska zlata kapljica navduši človeka, da se mu zde kraj in ljudje devetkrat lepši. Zares, lepo je bilo.

(Konec prihodnjik.)

naravnih, od 2 m naprej, feo meja: Ia, 1 vagon den. 900, bl. 900, zaklj. 900; IIa, 1 vagon den. 750, bl. 750, zaklj. 750; trami, merkan-tilni, po kupčevi noči, feo meja, 3 vagoni den. 315, bl. 315, zaklj. 315.

Vrednote: »Sešire, tovarena klobukov d. d., Skofja loka den. 104, bl. 104, zaklj. 104.

BORZE.

Zagreb, 13. oktobra. Devize: Newyork ček 56.453—56.653, London izplačilo 274.4—275.2, Berlin izplačilo 1348.4—1351.4, Dunaj izplačilo 796.5—800.5, Milan izplačilo 222.8—224.8, Praga izplačilo 167.4—168.2, Curih 1092.75—1095.75.

Curih, 13. oktobra. Beograd 9.145, Newyork 517.50, London 25.10¹⁵/₁₆, Pariz 14.81, Berlin 123.20, Dunaj 73.0125, Praga 15.325, Milan 20.575, Bukarešta 2.75, Sofija 3.7375, Budimpešta 0.007245.

TEKME PSOV PTICARJEV IN ŠPANJELOV.

Klub ljubiteljev ptičarjev in ljubljani s so- delovanjem avstr. španjel kluba na Dunaju priredi v Mariboru dne 23. in 24. mladinsko in starostno tekmo španjelov ter 25. oktobra 1926 mladinsko in poljsko tekmo psov ptičarjev v loviščih Limbuš, oziroma v loviščih Hoče, Rogoza, Skoke in Slivnica pri Mariboru.

Tekmovati morejo španjeli stari vsaj eno leto ter vpisani v jugoslovanski rodovnik ali pa v španjelski vzrejni knjigi (nemška vzrej- na knjiga španjelov) ali pa taki z rodov- nim listom, ki ga vodstvo tekme priznava. Vsi drugi psi so od tekme izključeni.

Španjelska tekma se bo vršila po predpi- sanih pravilih španjel kluba v Monakovem od 15. junija 1924, dočim se bo vršila tekma ptičarjev po redu od 1. avgusta t. l. avstrijskega »Jagd-Gebrauchshunde-Verbande«. Pri- javnino, ki znaša pri klubovih članih za vsa- ko tekmo in za vsakega psa 20 Din, pri ne- članih 40 Din, je poslati najkasneje do 15. oktobra na naslov: Bogdan Pogačnik, ravnatelj hrvatske eskomptne banke, Maribor.

Prvi dan tekem: odhod iz avtobusom ob 8. uri v lovišče Limbuš, drugi in tretji dan pa ob 8. uri 12 minut do postaje Hoče. Poklicnim lovcom, ki se udeležijo tekme z lastnim psom povrne »Klub ljubiteljev ptičarjev« potne stroške.

Dne 22. oktobra se vrši v hotelu Meran ob 20. uri pozdravni večer, 24. in 25. oktobra pa ob isti uri istotam prijateljski sestanek, kjer se bo objavil izid tekem in se bodo razdelila darila.

Ker vlada za obe tekmi v naših in v ino- zemskih kinoloških krogih veliko zanimanje (iz inozemstva je prijavljenih že šest špa- njelov), pozivljamo naše lovce, da čim naj- boljše izvezbajo svoje pse, jih čim prej pri- javijo ter pošljejo svoje poklicne lovce na te tekme, ki bodo brezdvomno nudile jase- n vpogled v umetnost dresure in v zmoglost lovskih psov.

LJUBLJANSKI RADIO KLUB RAZGLAŠA:

Sezona radioamaterjev je tu in Ljubljanski radio klub jo je pričakoval popolnoma pri- pravljen. Računajoč na sezono je že pred me- secem restaviral in okusno opremil svoj dru- štveni lokal na velesajmu, paviljon »D« (ob glavnem vhodu takoj na desno). Po lokalu je napeljana žica in so postavljene mize, pri njih pa vtikalniki in telefoni, tako da je obiskoval- cem dana prilika, poslušati z naglavnimi te- lefoni radiofonske prireditve. Klub si je tudi nabavil zvočnik tipa »Berliner« tukajšnje tvrdke Brown Boveri, ki omogoča vsem po- setnikom lokala dober sprejem radiofonskih prireditev. Poleg tega je članstvu na razpolo- go dobro urejena in izpopolnjena čitalnica strokovnih časopisov. Položen pa je tudi te- melj strokovni knjižnici in so amaterjem in začetnikom zaenkrat na razpolago najpotreb- nejše strokovne knjige. Knjižnica se bo sproti izpopolnjevala, tako da bo korakala vspešno z moderno radio-literaturo. Prav posebno važno pa polaga klub na strokovno izobrazbo in izpopolnitev svojih članov in amaterjev, V ta namen si je klub zamislil prirediti v te-

kači sezoni po vzoru drugih sorodnih orga- nizacij izobrazne delovne (Bastler) večere, pri katerih bi amaterji pod vodstvom naših naj- boljših strokovnjakov lahko izpopolnjevali svoje že obstoječe aparate, začetniki pa po iz- bери izdelovali in sestavljali sestavne dele in kompletne aparate. Marsikdo je še danes v zmoti in misli, da je prejemni radio-aparat veliki luksus, a lahko se bo sam prepiral, da temu ni tako in da se da prejemni aparat napraviti tudi z majhnimi stroški. Splošna tr- govina z radio-materijalom je danes pri nas še brez strokovne kontrole. Zato si je klub, kot poklicni reprezentant radioamaterstva nadel nalogo, da s pomočjo aparatov za mer-jenje zasleduje razne nedostatkne. Valomer, ki ga klub v kratkem nabavi, nam bo pod strokovnim vodstvom v tem oziru mnogo po- magal. Zato vabimo člane amaterje, da pri- nesejo svoje aparate v klub, da jih tam pre- izkusimo in ugotovimo in odpravimo even- tualne napake in nedostatkne. Končno bo klub nudil svojim članom proti plačilu dejanskih stroškov za tok, strokovno polnjenje akumulato- rjev. Pri zadostnem številu amaterjev se bodo dnevi polnjenja posebej razglasili v lo- kalu.

Člane vljudo vabimo, da se po možnosti odzovejo našemu vabilu in se udeležijo klubo- vih večerov, ki so vsaki torek, četrtek in so- bota ob 8. uri zvečer v klubovem lokalu na velesajmu. — Radio-klub.

TO JE ONO.

GOLJUF, KI JE ŽIVEL IN GOLJUFAL POD IMENOM V SVETOVNI VOJNI PADLEGA TOVARISA.

Te dni se je zagovarjal pred dunajskim deželnim sodiščem 30-letni knjigovodja Ernst Melchers radi dolge vrste goljufij. Dečko je začel svojo karijero kot pomožni pisar v neki dunajski bolnici. Ker mu plača ni zadostovala, si je pomagal do rodbinskih doklad s tem, da je predložil potrjen do- kument o svoji naknadni poroki. Videč, da

se mu je ta goljufija posrečila, je postal še bolj predrzen. Falsificiral je delevitvsko le- gitimacijo ter jel nastopati kot detektiv. Ne- kega dne je srečal vajenca nekega zlatarja, ki je nesel baš v trgovino svojega mojstra paket, v katerem se je nahajalo 670 gramov zlata v vrednosti 18.000 Din. Melchers je prestrašenega fanta aretirat ter odvedel do prihodnega urada. Odzvel mu paket ter mu velel počakati pred vratmi. Kmalu nato se je vrnil iz pisarne brez klobuka ter izjavil fantu, da je paket konfisciral, nakar je iz- ginil iz policijskega urada pri drugih vrati- nih, ne da bi ga bil vajenec še kdaj videl. Kmalu nato je bil aretiran v Monakovem radi neke hotelske tatvine.

Pozneje je izvedel Melchers še vse bolj predrzne lumparije. Pri währinškem žup- nem uradu si je dal izstavit krsni list na ime nekega svojega prijatelja, ki je padel v svetovni vojni. Od tedaj je živel in goljufal dalje pod imenom tega svojega bivšega pri- jatelja. Pod tem imenom se je končno pred letom dni tudi oženil. Žena mu je rodila dvojčka, ki sta se doslej prav tako pisala po v svetovni vojni padlem prijatelju njiu oče- ta. Pod tem imenom je bil Melchers tudi pred pol letom pogojno obsojen radi neke druge goljufije na dva meseca ječe. In pod tem imenom je goljufal dalje, dokler ni bi- la mera njegovih grehov polna in se mu končno topot preiskali tako natančno jetra in obisti, da je prišlo vse na dan. Kazen je bila primeroma nizka. Melchers je odnesel samo poldrugo leto težke ječe.

Olenziva zoper moški ovratnik. Te dni se je vršilo v Parizu prvo zborovanje »Lige zoper moški ovratnik«. Predsednik lige je André Antoine, znani gledališki ravnatelj in kritik. V ožjem odboru je več slikarjev in no- vinarjev. Liga je priredila neke vrste modno revijo, ki naj bi bila dokazala, da prosti vrat moško modo olepša. Liga namerava uslanov- jiti v številnih francoskih mestih, pa tudi v inozemstvu podružnice.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Ostra ušesa jelenov so ujela poslednje besede in prestrašene šepet se je vzdignil med njihovimi vrstami: »Premirje je v veljavi, Bagheera. Sedaj ni čas da bi goveril o lovu.«

»Kdo naj ve to bolje od mene?« je odgovoril Bagheera in sukal rumene oči po reki navzgor. »Saj jem želve in levim žabe. Ngocyo! Rad bi, da bi dobil pravega živeža iz vej, ki jih zvečim!«

»Tudi mi želimo, prav iz srca, je zameketal mlad srnec, ki je stoprav tisto pomlad prišel na svet in mu življenje ni bilo kar nič všeč. Dasi je bilo džungelsko ljudstvo jako bedno, se celo Hatki ni mogel prema- gati, da se ne bi zahajljaj; Mowgli pa, ki je ležal opri na komelec v topli vodi, se je zasmejal na ves glas in je z nogami brcal po vodi, da se je penila.

»Dobro si povedal, mali rogaček,« je zapredel Bagheera. Ko se premirje konča, se spomnim tvojih be- sed v tvojo korist, in pozorno je pogledal po temi, da bi mogel pozneje spoznati srncea.

Polagoma so začeli govoriti po vseh napajališčih. Slišal si krutečega marjaseca, ki je zahteval več prostora, bivole, ki so krivincali med seboj, ko so se opotekali po peščenih sipinah, in jelene, ki so pravili bedne zgodbe, kako se utrjeni iskali živca. Zdajpazdaj so vprašali mesojede enstran reke, kaj je novega, ali vse vesti so bile slabe; in gromeči vroči džungelski veter je prihajal in odhajal med stalovjem in šelestečimi

66

vejami in tosil vejice in prah po vodi.

»Tudi človeško ljudstvo mre poleg svojih plugov,« je povedal mlad sambhur. »Med solnčnim zahodom in nočjo sem nameril na tri. Mirno so ležali in njihovi volji z njimi. V kratkem bomo tudi mi tako ležali.

»Izza sineci je reka vpadla,« je dejal Baloo. »Ej, Hatki, ali si kdaj doživel tako sušo?«

»Minula bo, minula,« je odvrnil Hatki in si brizgal vodo po hrbtu in straneh.

»Enega imamo med seboj, ki ne more dolgo pre- našati te stiske, se je oglasil Baloo; in ozrl se je proti dečku, katerega je tako rad imel.

»Jaz?« je vprašal Mowgli nevoljno in sedel pokon- ci v vodi. »Nimam dolgega kožuha, da bi si pokrival kosti, toda — toda ako bi s tebe potegnili kožo, Ba- loo — —«

Spričo te misli se je Hatki stresel po celem životu.

Baloo pa je dejal strogo:

»Človeški mladič, kaj takega reči učitelju postave, to pa ne gre. Nikdo me še nikoli ni videl brez kože.

Ej, saj nisem nič hudega mislil, Baloo, samo to, da si takerekeč kakor kokosov oreh v lupini, jaz pa isti kokosov oreh brez lupine. Veš, tista tvoja rujava lupina — —«. Mowgli je sedel s prekrižanimi nogami in je pojasnjeval svoje misli s tem, da je kakor po navadi mahal s kazalcem; tedajci pa je Bagheera iztegnil de- belo šapo in ga potegnil vznak v vodo.

»Vakokrat hujši,« je dejal Crni panter, ko je ostal in si ctesal vode. »Najprvo se naj Balooju potegne koža s telesa, potem naj bo pa kokosov oreh. Pazi, da ti ne stori črege, kar naredi zreli kokosovi oreh.«

»Kaj pa?, je vprašal Mowgli, neoprezen za trenu- tek, dasi je to ena najstarejših džungelskih pasti in zvijač.

»Glavo ti razbijejo,« je odvrnil Bagheera mirno in ga potegnil zopet v vodo.

»Ni dobro briti nočre iz svojega učitelja,« je dejal medved, ko je bil Mowgli v tretjič prevržen v vodo.

»Ni dobro! Kaj pa hočete? Tista gola stvarica, ki teka sempatja, sa nčrjuje kakor opisa iz njih, ki so nekoč bili dobri lovci, in vleče najboljšje izmed nas za šalo za brke.« Tako je govoril Shere Khan, šepavi tiger, ki je prišepal k vodi. Počakal je nekoliko časa, da bi videl, kakšen utis je naredil med jeleni na na- spretni strani; nato pa je povesil štirioglato, nagubano glavo, začel mlataje piti in je zarepal: »Džungla je sedaj postala kotičke za gole mladiče. Pogledj me, člo- veški mladič!«

Mowgli se je ozrl proti njemu in mu gledal v oči tako čisto kakor je le mogel, in predno je minila mi- nuta časa, se je Shere Khan nemirno obrnil proč. »Člo- veški mladič sem, človeški mladič tja,« je zagodrnjal in pil dalje. »Ta mladič ni niti človek niti mladič, sicer bi se bil zbal. Prihodnjič ga bom moral še prositi, da mi devoli piti. Aurrgh!«

»To se kaj lahko zgodi,« je odvrnil Bagheera in mu gledal naravnost v oči. »To se kaj lahko zgodi... Pej, Shere Khan! Kakšno neve sramoto pa si spet naredil?«

Šepavi tiger je bil vtaknil čeljust in brado v vodo in od nje so plavali temni oljnati prameni po reki.

»Človeka sem!« je dejal Shere Khan hladno. Ubit sem ga, ni ura tega. In predel in godel je dalje.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi
znamke
Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

za dom, obrt in industrijo. Pouk brez-
plaćen, ugodni plačilni pogoji - Tudi
na obroče. Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Libuško
z komaj pričete zemeljske poti med
svoje krilatec.

LJUBLJANA, 11. oktobra 1926.

Dr. Albin in Marija Stele.

**Mesto
gospodnje**
išče izobrazena gospodič-
na srednjih let pri boljši-
mu gospodu, lahko je tu-
di vdovec z otroci. Nastop-
i lahko takoj. Cenjene
ponudbe na upravo pod
»Skrbna gospodinja«.

DRVA - ČEBIN
Wolfova 1/II. - Telef. 56

Akademik
poučuje srednješola v
vseh predmetih. Honorar
nizek. Cenjene ponudbe
pod: »Uspeh zjamčen«.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

**najtinejši in najokusnejši na-
mizni kis iz vinskega kisa.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.**

pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod ku-
lantnimi pogoji.

**Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za
ekspresne pošiljke.**

Na prodaj je Ljubljanski Zvon več-
letnikov. — Naslov pove-
uprava lista.

Stekleno strojno opeko imajo stal-
no v zalogi Zdržene ope-
karne d. d. v Ljubljani.

Sprejme se dva gospoda na hrano in
stanovanje. Naslov pove-
uprava lista.

Mali oglasi.
Za vsako besedo se plača
60 par. za debelo tiskano
pa Din 1—

Abonenti
dobijo dobro in po cen-
hrano v restavraciji pod
»Skalec«, Mestni trg 11.
Gostom se lahko poste-
že z domačo, srbsko, du-
najske in francosko ku-
hinjo. — Za jedila in vino
preko ulice poseben po-
post. — Vsaki dan se
vrši od 20. do 24. ure
koncert. — Z radostjo
pričakujem moje goste.
Josip Učan, restavratel.

**Javna
knjižnica**
v Ljubljani sprejme knji-
ničarke za tri popoldneve
(po 2—3 ure) v tednu.
Reflektantke (vpok. učite-
ljice itd.) naj blagovolijo
poslati svoje ponudbe in
zahteve glede honorarja
na upravo »Nar. Dnevnik«
pod šifro: »Knjižnica«.

Kupijo se
»Ljubljanski Zvon«, sta-
rejši in novejši letniki. —
Ponudbe z navedbo cene
na upravo lista pod
»Ljubljanski Zvon«.

Širite „Nar. Dnevnik“.